

Besluit inzake de verklaring omtrent de rechtmatigheid van de verwerking van persoonsgegevens op basis van het gewijzigde protocol Collectieve winkel-en garageontzegging Zuidplein van Ondernemersvereniging Zuidplein; z2015-00268.

1 Inleiding: aanleiding voorafgaand onderzoek en procedure verloop

Op 17 januari 2008 heeft Ondernemersvereniging Zuidplein (hierna: OZ) -ingevolge artikel 27 van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp)- een melding gedaan bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP) van een voorgenomen verwerking van persoonsgegevens. Deze melding is bij het CBP bekend onder nummer **m1354961** onder de naam "Collectieve winkel-en garageontzegging Zuidplein" (hierna: CWO Zuidplein).

Na het instellen van een voorafgaand onderzoek als bedoeld in artikel 31 Wbp heeft het CBP op 16 mei 2008 een rechtmatigheidsverklaring (z2008-00192) afgegeven voor de duur van zes jaar.

In het voornoemde besluit heeft het CBP -kort samengevat- geoordeeld dat OZ: 1) het belang van de sector om zich te wapenen tegen winkelcriminaliteit voldoende heeft aangetoond, (2) zich voldoende rekenschap heeft gegeven van de noodzakelijke belangenafweging tussen het belang van de ondernemersbranche en het resocialisatie belang van betrokkene, (3) de waarborgen voor betrokkene voldoende heeft vastgelegd en (4) een voldoende zorgvuldig vormgegeven procedure heeft waarmee deelnemende ondernemers informatie kunnen aanleveren en opvragen.

Op basis van haar bevindingen heeft het CBP de gegevensverwerking rechtmatig bevonden.

Naar aanleiding van het verlopen van voornoemde termijn van de afgegeven rechtmatigheidsverklaring, heeft OZ op 27 maart 2015, 17 april 2015 en 9 juni 2015 een (mutatie)melding gedaan bij het CBP. Deze meldingen waren niet volledig en zijn derhalve door OZ ingetrokken. Op 15 juni 2015 heeft OZ opnieuw een mutatiemelding gedaan bij het CBP. Deze melding is bij het CBP bekend onder nummer **m1354961** onder de naam CWO Zuidplein. OZ heeft bij de melding aangegeven dat de gegevensverwerking inhoudelijk niet is gewijzigd sinds de rechtmatigheidsverklaring van 16 mei 2008 (zie hiervoor bijlage 2 z2008-00192).

Hierna heeft het CBP op 15 juni 2015 een voorafgaand onderzoek, zoals bedoeld in artikel 31 Wbp, ingesteld. Het voorafgaand onderzoek leidde op 15 september 2015 tot het voornemen van het CBP om de voorgenomen verwerking rechtmatig te verklaren als bedoeld in artikel 32 Wbp.

Het CBP baseert haar oordeel deels op de overwegingen zoals vastgesteld in het besluit van 16 mei 2008 (zie hiervoor bijlage 2 z2008-00192).

Op het voorbereidend onderzoek is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. Het CBP heeft bovengenoemd ontwerpbesluit ter inzage gelegd.

De Staatscourant heeft abusievelijk verzuimd het ontwerpbesluit bekend te maken. Om deze reden heeft het CBP het ontwerpbesluit op 13 oktober 2015 opnieuw aangeboden aan de Staatscourant en is deze op 14 oktober 2015 door de Staatscourant bekend gemaakt. Er zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.

2 Feitelijke weergave verwerking

Tijdens het voorafgaand onderzoek heeft het CBP vastgesteld dat de verwerking inhoudelijk niet is gewijzigd. Er hebben verschillende telefonische overleggen plaatsgevonden tussen het CBP en OZ over het bijbehorend protocol Collectieve Winkel- en garageontzeggingen Zuidplein. De eerdere ongedateerde versie van het protocol riep vragen op. Het protocol is naar aanleiding hiervan meermalen, grotendeels tekstueel, gewijzigd. De definitieve versie dateert van 11 september 2015 en is als uitgangspunt genomen tijdens het onderzoek. Het protocol Collectieve Winkel- en garageontzeggingen Zuidplein is onder de kopjes definities/omschrijvingen, samenwerkingsverband, minderjarigen, werkwijze, geheimhoudingsplicht, melding bij het CBP, rechten betrokkenen op basis van Wbp, bewaartermijnen, klachtprocedure, looptijd en evaluatie en uitsluiting deelnemers deels gewijzigd ten opzichte van de versie van februari 2008. Het CBP heeft vastgesteld dat de wijzigingen overwegend tekstueel van aard zijn en dat de verwerking, zoals omschreven in het protocol, als zodanig inhoudelijk niet is gewijzigd. Enkele waarborgen zijn aan het protocol toegevoegd. Deze toevoegingen komen in onderstaande samenvatting expliciet aan de orde en worden eveneens in de beoordeling betrokken.

Hieronder volgt een samenvatting van de door OZ naar voren gebrachte feiten betreffende de gegevensverwerking protocol Collectieve Winkel- en garageontzeggingen¹ (hierna: het protocol).

Deelnemers aan het protocol geven door middel van een poster en op www.cwozuidplein.nl te kennen dat ze deelnemen aan het Collectief Winkel- en garageverbod zodat winkeldieven en overlastgevers gewaarschuwd zijn dat hen de toegang kan worden ontzegd.

Aan de hand van vooraf bepaalde criteria besluit de deelnemer tot opleggen van een waarschuwing of een collectieve winkel/garage ontzegging (hierna: CWO). Deze criteria onderscheiden verschillende soorten (strafbare) gedragingen die in zwaarte verschillen. Afhankelijk van de aard van de gedraging wordt een waarschuwing, een CWO of een aangifte huisvredebreuk opgelegd.

De duur van de CWO is afhankelijk van de aard van de gedraging en geldt gedurende 6 of 12 maanden. De waarschuwing geldt voor de duur van 12 maanden.

Minderjarigen krijgen in beginsel altijd eerst een waarschuwing opgelegd. Een uitzondering hierop is de situatie waarbij de minderjarige zich schuldig maakt aan een gedraging op grond waarvan het protocol bepaalt dat een CWO voor de duur van 12 maanden kan worden opgelegd. In dat geval krijgt de minderjarige direct een CWO opgelegd voor die duur. Een overtreding van de CWO wordt gezien als huisvredebreuk. Hiervan doet de deelnemer (ook) aangifte bij de politie.

¹ Ingediende versie 11 september 2015.

Als een deelnemer, die lid is van OZ, een gedraging als vermeld in het protocol constateert, kan hij met een unieke inlogcode in de centrale database checken of de betrokkene daarin is opgenomen. Alleen de ondernemer zelf, de leidinggevende of het beveiligingspersoneel van de deelnemers zijn hiertoe gerechtigd. De check wordt uitgevoerd aan de hand van de NAW-gegevens en de geboortedatum van betrokkene. Indien het internet niet beschikbaar is kan de deelnemer telefonisch contact opnemen met OZ voor de check. OZ koppelt terug of de gegeven naam voorkomt in de database en of het een waarschuwing, huisvredebreuk of CWO betreft, voor welke duur en wat de einddatum is van de vermelding. Dezelfde informatie is digitaal raadpleegbaar indien de deelnemer inlogt in de centrale database. In tegenstelling tot hetgeen de versie van het protocol van februari 2008 hierover bepaalt, vindt geen informatieverstrekking plaats via email aan de deelnemer. De huidige versie van het protocol is daarom op dit punt tekstueel gewijzigd. De deelnemers doen altijd aangifte bij de politie. Hierna wordt het formulier 'aanzegging CWO' door de politie aan betrokkene uitgereikt.

Het kan gaan om een waarschuwing, een CWO of om een aangifte huisvredebreuk. De politie en de betrokkene ontvangen een kopie van het ondertekende formulier. Het originele formulier 'aanzegging CWO' wordt door de deelnemer aan OZ ter beschikking gesteld. De deelnemer mag zelf geen gegevens van de overtreder bewaren. OZ controleert vervolgens aan de hand van bovengenoemd formulier of aan de voorwaarden voor een waarschuwing, huisvredebreuk of CWO (vooraf vastgelegd in het protocol) is voldaan. Indien dat het geval is worden de gegevens deels in een centrale database ingevoerd die onder verantwoordelijkheid en beheer van OZ valt. De reden van uitreiking wordt daarbij niet ingevoerd. Indien er sprake is van huisvredebreuk, verzendt OZ deze gegevens aan de politie. De (originele) formulieren 'aanzegging CWO' worden apart en met inachtneming van de geldende bewaartermijnen beveiligd bewaard bij OZ. Deze formulieren zijn niet raadpleegbaar voor de deelnemers.

Aan het huidige protocol is een geheimhoudingsplicht toegevoegd. Na ontvangst van een nieuwe rechtmatigheidsverklaring van het CBP zal er een brief met informatie hierover worden gezonden naar de deelnemers en de bewerker, zijnde de webmaster Excalibur te Rotterdam.

Ook is het huidige protocol (ten opzichte van de oude versie van februari 2008) aangevuld met de eis dat de deelnemers zich dienen te conformeren aan de werkwijze zoals beschreven in het protocol. Deelnemers die zich hier niet aan houden worden door de ondernemersvereniging uitgesloten van deelname. Na een half jaar en bij bewezen verbetering is het mogelijk dat een deelnemer opnieuw kan deelnemen. Bovendien is toegevoegd dat tussentijdse wijzigingen van het protocol opnieuw gemeld dienen te worden bij het CBP.

In het protocol staat dat de betrokkene door de deelnemer door middel van het uitreiken van een formulier op de hoogte wordt gesteld van diens plaatsing op de waarschuwingslijst. Dit gebeurt onder vermelding van de identiteit van de verantwoordelijke van de database en voor welke periode de gegevens worden bewaard. Ook wordt vermeld wat het doel is van deze gegevensverwerking. Tot slot wordt de betrokkene op het recht tot inzage en correctie en het verzetrecht gewezen. In geval van een minderjarige worden de ouders middels een brief eveneens op de hoogte gesteld van de maatregelen ten aanzien van de minderjarige.

Het verzetrecht en het inzage- en correctierecht zijn eveneens in het protocol opgenomen. Inzage in de persoonsgegevens door een betrokkene zelf zal op diens verzoek plaatsvinden. Bij gebleken fouten in de registratie, kan de betrokkene zich schriftelijk tot de verantwoordelijke wenden met het verzoek tot correctie en bij inwilliging ervan de bedoelde gegevens corrigeren. De verantwoordelijke zal binnen 4 weken besluiten over bovengenoemde verzoeken². Een afwijzing is met redenen omkleed. In het huidige protocol is deze wettelijke termijn toegevoegd. Ook is een klachtenprocedure opgenomen. In de oude versie van februari 2008 stond abusievelijk vermeld dat klager binnen 14 weken na ontvangst van een waarschuwing of CWO zijn klacht moest indienen. In het huidige protocol kan klager te allen tijde een klacht indienen.

Over de bewaartermijn is in het protocol bepaald dat de duur van het bewaren van de persoonsgegevens niet langer moet zijn dan noodzakelijk is voor de verwerking van de doelen die daarmee worden nagestreefd. De bewaartermijn van persoonsgegevens in het registratiesysteem is niet langer dan de lengte van de periode waarin het CWO of de waarschuwing van kracht is. De laatste versie van het protocol bevat ten opzichte van de oude versie uit februari 2008 een nadere precisering voor de originele papieren formulieren.

Tot slot is in het huidige protocol opgenomen dat de verantwoordelijke naast een jaarlijkse evaluatie³ eens in de 5 jaar een audit zal laten uitvoeren door een onafhankelijk en gecertificeerd bureau op de naleving van het protocol⁴.

3 Beoordeling verwerking

Uit het voorafgaand onderzoek is gebleken dat de gegevensverwerking CWO Zuidplein grotendeels overeenkomt met de gegevensverwerking op basis waarvan het CBP in het besluit van 16 mei 2008 (z2008-00192) is gekomen tot haar rechtmatigheidsverklaring. Voor zover er wijzigingen zijn doorgevoerd in het huidige protocol betreffen dit onder meer wijzigingen van tekstuele aard, die geen inhoudelijke wijzigingen tot gevolg hebben. De overige wijzigingen, zoals de expliciete geheimhoudingsplicht, de (mogelijke) uitsluiting van deelnemers, de auditverplichting, de precisering van de bewaartermijn voor originele papieren formulieren alsmede de precisering van de klachtenprocedure, betreffen aanvullende waarborgen voor betrokkene die leiden tot een verbetering van diens positie. Gelet op het voorgaande wordt voor de verdere beoordeling van de gegevensverwerking dan ook verwezen naar voornoemd besluit uit 2008. In dit besluit heeft het CBP geoordeeld dat OZ: 1) het belang van de sector om zich te wapenen tegen winkelcriminaliteit voldoende heeft aangetoond, (2) zich voldoende rekenschap heeft gegeven van de noodzakelijke belangenafweging tussen het belang van de ondernemersbranche en het resocialisatie belang van betrokkene, (3) de waarborgen voor betrokkene voldoende heeft vastgelegd en (4) een voldoende zorgvuldig vormgegeven procedure heeft waarmee deelnemende ondernemers informatie kunnen aanleveren en opvragen. Het CBP heeft geen onderzoek gedaan naar de werkwijze en de praktijk van de verwerking CWO Zuidplein.

² Ingediende versie 11 september 2015.

³ Versie februari 2008 en ingediende versie 11 september 2015.

⁴ Ingediende versie 11 september 2015.

Omdat er geen zienswijzen naar voren zijn gebracht, wordt het ontwerpbesluit ongewijzigd omgezet in een definitief besluit.

4 Conclusie

Op grond van het voorgaande concludeert het CBP dat de door de melder beschreven voorgenomen verwerking CWO Zuidplein voldoende passende en specifieke waarborgen bevat, zodat het CBP besluit de beschreven voorgenomen verwerking rechtmatig te achten.

Zoals reeds omschreven in het besluit van 16 mei 2008 (z2008-00192) geeft het protocol een adequate uitwerking van de inhoudelijke en organisatorische waarborgen van de Wbp die een behoorlijke en zorgvuldige gegevensverwerking aannemelijk maken. Het protocol kent derhalve voldoende waarborgen die een zorgvuldige verwerking door OZ garanderen.

Een en ander laat onverlet dat u, vanaf de datum van het definitieve besluit, aan het CBP elke vijf jaar een afschrift van een privacy auditrapport dient toe te zenden waaruit blijkt dat u nog steeds conform de omschreven wijze persoonsgegevens verwerkt als vermeld in dit besluit. In het geval een wijziging van de verwerking van persoonsgegevens door een gewijzigde/nieuwe werkwijze leidt tot een andere verwerking dan waarop deze rechtmatigheidsverklaring ziet, dient u de gewijzigde resp. nieuwe werkwijze bij het CBP aan te melden. Het CBP zal opnieuw besluiten of sprake is van een rechtmatige verwerking. Deze verklaring in dit besluit laat onverlet dat klachten of andere informatie over de verwerking er alsnog toe kunnen leiden dat het CBP nadere inlichtingen inwint of een onderzoek start.

5 Afsluiting en rechtsmiddel

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na publicatie van dit besluit om de beschreven verwerking rechtmatig te verklaren beroep instellen tegen dit besluit bij de sector bestuursrecht van de rechtbank. Bij het indienen van beroep is het van belang dat - ingevolge artikel 6:13 Awb - geen beroep kan worden ingesteld bij de rechter door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijze (als bedoeld in artikel 3:15 Awb) naar voren heeft gebracht. Alleen een belanghebbende die een zienswijze heeft ingediend, kan beroep in stellen en dan nog uitsluitend voor zover het de onderdelen van het besluit betreft waartegen zijn zienswijze zich richtte. Die beperking geldt niet voor zover in het definitieve besluit wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van het ter inzage gelegde ontwerpbesluit.

Het indienen van een beroepschrift schort de werking van dit besluit niet op. Indien onverwijld spoed – gelet op de betrokken belangen – dat vereist kan de voorzieningenrechter van de rechtbank worden verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

's Gravenhage, 1 december 2015

Namens het College bescherming persoonsgegevens,

Mr. U.H. Oelen
Hoofd afdeling Toezicht sector Privaat